

Členovci 1 – *Arthropoda* I.: klepítkatci – *Chelicerata*

Úkoly:

1. Rozlišení jednotlivých podkmenů členovců
2. Rozlišení jednotlivých řádů pavoukovců
3. Poznávání hlavních zástupců klepítkatců

I. Rozlišení jednotlivých podkmenů členovců

Postup:

- dejte na Petriho misku pavouka (klepítkatci), blešivce (korýši), stonožku (stonožkovci) a včelu (šestinozí)
- pozorujte kolik mají jednotliví zástupci očí, tykadel, částí ústního ústrojí, částí těla a končetin
- zapište do tabulky č. 1 a zapamatujte si

Tab. č.1: Znamky jednotlivých podkmenů členovců

Podkmen znamky	Klepítkatci <i>Chelicerata</i>	Korýši <i>Crustacea</i>	Stonožkovci <i>Myriapoda</i>	Šestinozí <i>Hexapoda</i>
počet očí				
počet tykadel				
ústní ústrojí				
členění těla (tagmata)				
počet končetin				

II. Rozlišení jednotlivých řádů pavoukovců

PO: Podle čeho poznáte klepítkatce?

Postup:

- na Petriho misku dejte štíra, pavouka, štírka, sekáče a roztoče (klíště nebo voduli)
- pozorujte z kolika částí se skládá tělo
- kolik končetin má na hlavě, na zadečku
- kolik má očí
- kde jsou uloženy snovací žlázy (bradavky), kolik jich je
- kde jsou uloženy jedové žlázy
- zapište do tabulky č. 2 a zapamatujte si

Tab. č.1: Znamky jednotlivých řádů třídy pavoukovci (*Arachnida*)

Řád znamky	Štíři <i>Scorpionida</i>	Pavouci <i>Araneida</i>	Štírci <i>Pseudoscorp.</i>	Sekáči <i>Opiliona</i>	Roztoči <i>Acarina</i>
části těla					
končetiny					
počet očí					
snovací žlázy (bradavky)					
jedová žláza					

III. Poznávání hlavních zástupců klepítkačů

1. Merostomata (hrotnatci):

ostrorep americký (*Limulus polyphemus*)

Xiphosura (ostrorepi)

2. Arachnida (pavoukovci):

štír kýlnatý (*Euscorpius carpathicus*)

Scorpionida (štíři)

štír středomořský (*Buthus occitans*)

Scorpionida (štíři)

veleštír obrovský (*Pandinus imperator*)

Scorpionida (štíři)

bičovec

Uropygi („ocasatí“ bičovci)

krabovec

Amblypygi (krabovci = „bezocasí“ bičovci)

sklípkan (*Brachypelma vagans* aj.)

Araneida (pavouci), *Orthognatha* (sklípkani)

sklípkánek (*Atypus* sp.)

Araneida (pavouci), *Orthognatha* (sklípkani)

běžník jilmový (*Xysticus ulmi*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

běžník kopretinový (*Misumena vatia*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

čelistnatka rákosní (*Tetragnatha extensa*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

křížák dvouhrbý (*Araneus bituberculatus*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

křížák čtyřskvrnný (*Araneus quadratus*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

křížák mramorovaný (*Araneus marmoreus*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

křížák obecný (*Araneus diadematus*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

křížák pruhovalý (*Argiope bruennichi*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

křížák temnostní (*Meta menardi*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

lovčík hajní (*Pisaura mirabilis*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

maloočka smaragdová (*Macromota roseum*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

pokoutník domáci (*Tegenaria domestica*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

slíďák luční (*Pardosa palustris*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

slíďák mokřadní (*Pardosa amentata*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

snovačka oválná (*Enoplognatha ovata*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

stepník rudý (*Eresus niger*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

třesavka sekáčovitá (*Pholcus opilionides*)

Araneida (pavouci), *Labidognatha* (dvouplicní)

štírek obecný (*Chelifer cancroides*)

Pseudoscorpionida (štírci)

štírek knihový (*Cheiridium museorum*)

Pseudoscorpionida (štírci)

solifuga (*Galeodes* spp.)

Solifugida (solifugy)

sekáč domácí (*Opilio parietinus*)

Opilionida (sekáči)

sekáč rohatý (*Phalangium opilio*)

Opilionida (sekáči)

plošík (*Trogulus* sp.)

Opilionida (sekáči)

klíště obecné (*Ixodes ricinus*)

Acarina (roztoči), *Ixodida* (klíšťata)

klíšťák holubí (*Argas reflexus*)

Acarina (roztoči), *Ixodida* (klíšťata)

vodule oválná (*Hydrachna globosa*)

Acarina (roztoči), *Actinedida* (sametkovci)